

nejši in nevarnejši. Krvava zarota leta 1903 je ugonobila dinastijo Obrenovičev in na srbski prestol se je povrnil naslednik osvoboditelja Srbije Karadžordže, kralj Peter I. Od takrat je Pašić ostal v ospredju državne politike. Skoro nepretrgoam je bil v vladi kot ministrski predsednik do izbruhov vojne in do osvobođenja. S srbskim narodom je bežal iz Albanije in po polomu leta 1918 se je povrnil nazaj na zapuščen pogorišča, da pomaga graditi nove domove.

V novi državi je sestavljal Pašić osemkrat vlado. Njegova največja napaka je bila, kakor že omenjeno, da je videl samo Srbijo in to mu je izpodneslo njegov ugled in njegovo moč. Moral bi se umakniti mirno iz političnega življenja in to bi njegove zasluge še povečalo. On pa se je nasprotno pripravil, da zopet izsili tak položaj, ki bo po njegovi volji in ravno sredi teh priprav ga je zadela smrt.

V četrtek, dne 9. t. m., je Pašiću po večerji nenadoma postalo slabo. Poklicani zdravniki so ugotovili zelo nevarno stanje. Ponoči se je onesvestil, zadela ga je v desni možganski polovici kap in v petek zjutraj ob 8. uri je umrl, ne da bi se prebudil iz omedlevice.

Njegova smrt je izzvala po celi državi veliko razburjenje. V Beogradu, ki je bil Pašiću brezmejno vdan, je bilo razburjenje zlasti veliko ter se je obrnilo pred vsem proti Radiću, ki se radi tega tudi ni pojavil na ulici. Pašićevi rodbini so izrazili sožalje osebno kralj Aleksander, ministri, predstavniki poslanskih klubov, zastopniki tujih držav itd. Pogreb se je vršil ob velikanski udeležbi v neljo na državne stroške.

Vinogradnik Robert Košar:

Naše vinogradništvo in oblastne samouprave.

Čeravno oblastne skupščine, oziroma oblastni odbori ne bodo imeli pravice izdajati zakonov in odredb, pričakuje naše trpeče vinogradništvo vendar precej olajšav od delovanja teh oblastnih samouprav. Če dejstvo samo, da bo vlada morala pri izdelovanju važnih zakonov in odredb gospodarskega značaja vprašati tudi za mnenje oblasti, ako ne bo hotela udariti na slepo, in da bodo te samouprave tudi brez direktnih vprašanj znale povzdigniti o pravem času svoj glas v korist njenih prebivalcev, nam daje večjo sigurnost za dobrobit našega vinogradništva, ki tvori posebno v mariborski oblasti velevažen gospodarski faktor, kajti skoraj polovica vseh dosedanjih državnih, o-krajnih in občinskih dohodkov izvira posredno ali neposredno od vinogradništva.

Maribor postane sedež nove oblastne samouprave in tako bo tudi politično dokazal na zunaj važno nalogo, katera mu pripade kot najvažnejšemu obmejnemu prometnemu središču in kot naravno središče in najbolj prikladna izvozna točka naših vin v povojni dobi. Čeravno je Maribor na tihem že dolgo igral vodilno vlogo glede vinske trgovine ter umstvenega vodstva našega vinogradništva, mu bo vendar šele sedaj z delovanjem oblastnih samouprav dana možnost, da to dejstvo pokaže na zunaj in da ga poglobi in razširi s sodelovanjem oblastne skupščine v prid našega vinogradništva.

Vinogradništvo naše oblasti je bilo že odnekaj usmerjeno na pridelovanje kvalitetnih vin. Sedaj je prišlo vsled izgube starih trgov in poplave s hrvatskimi in banatskimi cimenimi, a manjvrednimi vini v hudo zagato. Naša oblastna skupščina bo morala povzdigniti svoj glas pri snovanju novega enotnega vinskega zakona za Jugoslavijo, da se sprejme med drugim tudi varstvo provenience

»Huronec«, je zdaj posegel v besedo Unkas, ki je, pokoren strogim običajem tega ljudstva, dozdej molče, a pazljivo poslušal. »Manito je Delavrom dal pravičnost. Pogledaj tam solnce. Zdaj sije skozi veje dreves nad nami. Ko bo sijalo nad onimi vrhovi, bodo vojščaki šli za tvojo sledjo.«

Magva pa se je porogljivo zasmejal: »Kavko slišim.« Potem pa se je obrnil k ljudstvu, ki se mu je nerado umikalo: »Kje so delavarske babe? Naj le pridejo in nad Huronec pošiljajo svoje puščice in krogle. Vsi skupaj ste psi, zajci in tatovi — plijum na vas!«

Nastala je nesrečo značeta tišina na to psovanje, a Magva je lahko brez zadržke odšel s svojo ujetnico, ker so ga varovali strogi zakoni indijanske gostoljubnosti.

XVII. Delavarsko maščevanje.

Molk je trajal toliko časa, da je izginil Magva s svojo žrtvijo, potem pa so dobile duška zadrževane strasti. Vse je divje kričalo po krvavem maščevanju. Unkas je stal na svojem vzvišenem prostoru, dokler je mogel Kori slediti z očmi. Ko pa je izginila v gozdu, je stopil dol, molče šel skozi besneče ljudstvo ter izginil v koči, iz katere je bil poprej prišel. Nekaj najodličnejših poglavarjev mu je sledilo na kraj, ki si ga je bil izbral za posvetovanje. Tamenunda in Elizo so odpeljali. Tudi ženske in otroci so se morali razkropiti. Vse tabor je kmalu nato mrgolel samih oboroženih vojščakov, ki so samo čakali načelnika, da gre do na bojni pohod.

Čez nekaj časa je stopil mlad vojščak iz koč, kamor je bil odšel Unkas. Resno je korakal k mladi smreki, ki je rastle iz skalne razpoke. Strgal je lubje s smreke in molče zopet odšel v koč. Naprej je stopil drugi vojščak in oklestil smreko vseh vej, tako da je ostalo samo še golo deblo. Tretji je deblo poslikal s širokimi, rdečimi progami. Vsa ta znamenja sovražnega namena so sprejeli vojščaki s pomembnim molčanjem. Slednjič se je Mohikanec zopet prikazal. Polovico obraza mu je pokrivala črna barva.

Počasi in dostojanstveno se je približal drevesu, ga obkrožil z odmerjenimi koraki, kakor bi plaval, ter pol pri tem divji bojni spev. Zdaj so bili to žalostni, tožeči glasovi, ki so bili mehki in ganljivi, kot bi prihajali od ptice,

v ta okvir. Upajmo, da bo oblastna skuščina glede vinskega izvoza v Nemško Avstrijo, ki je glasom trgovske pogodbe olajšan samo za izvoz iz mariborske in ljubljanske oblasti, skušale doseči enoten, stalen in hiter način carinjenja in odpreme brez šikan. Sigurno bo imela oblastna skupščina tudi pravico, da zahteva od vlade boljše kletarsko nadzorstvo, strožje preizkuševanje gance, umetnih gnojil in drugih vinogradniških potrebščin, ki se danes še uvažajo brez posebne uradne kontrole in zalo prodajajo na verižniški način. Naše idealno, a dosedaj teptano vinogradništvo in z njim tesno zvezana vinska trgovina bode smela v oblastnih skupščinah dajati nasvete in povzdigniti glas za svoj ogrožen obstoj. Ta glas se bo moral slišati tudi v Belgradu.

Pa tudi na uredbe dosedaj veljavnih in bodočih novih vinskih zakonov in odredb bo imela naša skupščina mnogo vpliva, posebno ako se bo v Belgradu skrbelo samo za Jkvir, dočim bi se praktična uredba prepustila domačim krogom. Veliki župan, ki bi hotel n. pr. spremeniti od oblastnega odbora določen čas za prve trgatve ali preprečiti sladkanje v postavnem okviru itd., bi kmalu imel težko stališče. Potom uredbe se naj kontrolira uvoz tujih vin v Slovenijo in važnim statističnim podatkom se lahko posveti vsa pozornost.

Rešitev važnega viničarskega vprašanja, ki tvori posebno vprašanje mariborske oblasti, ni odvisno toliko od mezde in dajatve gospodarjev, kakor od pravičnega bolniškega in starostnega zavarovanja in od skrbni zaposlitvi naše viničarje in jim pripomoči do zaslužka tudi v onem času, ko goričko delo počiva. To finančno in socialno vprašanje bo morala oblastna samouprava rešiti v lastnem delokrogu.

Tudi združnemu gibanju našega vinogradništva bo morala oblast posvetiti vso pažnjo. Kot vzor naj služijo krasno delujoče vinarske zadruge v Nemčiji.

Od živahnega tujkega prometa v Sloveniji pričakuje vinogradništvo tudi koristi. Naloga oblasti pa je, da reši povojno to vprašanje.

Naše vinogradništvo ne upa samo, ampak je trdno prepričano, da bodo z delovanjem oblastnih samouprav nastopili tudi za to važno in dosedaj zanemarjeno panogo našega narodnega gospodarstva boljši časi!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Brez vlade. Zdaj smo pravzaprav brez vlade. Ko je zunanji minister dr. Ninčič videl, kako sramotno je propadel v albanski zadevi nasproti Italiji, pa je odločil svojo ministrsko službo. Drugi dan nato pa je celokupna vlada podala ostavko. Kralj je takoj nato dal Uzunoviču naročilo, naj sestavi novo vlado. Listi so poročali, da je Uzunovič takoj vlado sestavil in sicer iz samih srbskih strank. Torej bi v tej vladi ne bilo nobenega Slovenca in tudi nobenega Hrvata. Tej novi vladi je pa Pašić še v zadnjih

V mariborski oblasti je naša škrinica

prva!

Poleg tega si je zapomniti, da je prva in edina prava! Kdor bo glasoval drugam, bo glasoval na škodo slovenskega naroda!

Naša škrinica je prva!

zdaj pa so s hipnim, rezkim prehodom postali grozno vpitje, da so poslušalci kar vztrepotali. Bojna pesem je imela samo nekaj besed, ki so se večkrat ponavljale. Pričenjala je z nekako himno na božanstvo, potem je označevala vojščakove namere ter se zopet končala z zahvalo Velikemu duhu. Besede so bile približno te-le:

»Manito! Manito! Manito! Ti si velik, ti si dober, ti si moder! Manito! Manito! Ti si pravičen!

Na nebu, ne oblakih, o! vidim pege — mnogo črnih, mnogo rdečih. Na nebu, o! vidim oblakov mnogo.

V gozdovih, v zraku, o! slišim bojni klic, slišim krik in vik. V gozdovih, o! slišim glasen bojni klic!

Manito! Manito! Manito! Jaz sem slab — ti si jak. Manito! Manito! Pridi mi na pomoč!

Na koncu vsake kitice je napravil odmor ter izpustil dolg glas, ujemajoč se z izraženim čuvstvom. Prvi zaključek je bil slovesen, vzbujajoč spoštovanje, drugi je imel v sebi nekaj vznemirjajočega, nesrečo značnega, tretji je bil znani, grozni bojni krik, zadnji pa je bil kot prvi rahel in proseč. Trikrat je Unkas ponovil to pesem in prav tolikokrat se je plesoč zavrtel okrog debla.

Za njim so prišli na vrsto drugi vojščaki, ki so ga posnemali s kretnjami in bojnim petjem. Vse ta obred je postajal čedalje bolj divji. Nazadnje je Unkas tomshavk zapilil globoko v drevo in obenem zagnal čuden krik, s katerim je dal znamenje, da na bojnem pohodu prevzame vodstvo.

Ta napoved je med ljudstvom razkačila vse drama-joče strasti. Kdor je le mogel, se je kakor nor zagnal proti štoru, ki je zavzemal mesto sovražnika. Razsekali so ga na kosce, dokler ni bilo videti drugega kot korenine v zemlji. Drugi so zopet kot besni planili nad iveri in jih obdelavali z nožmi in sekirami, kakor da so udje njih sovražnikov. Vse ljudstvo se je udeležilo tega obreda, vse je kričalo na maščevanje nad Huronec, ki so jih bili tako kruto sramotili.

Medtem je bil Unkas stopil v stran in se ozrl na solnce, ki je bilo že doseglo točko, ko je poteklo premirje z Magvo. S krikom in primerno kretnjo je to naznanil. Pri tej priliki so vojščaki prenehali s svojo bojno igro.

trenutkih svojega življenja izpodnesel tla. Uzunovič se je udal in sporočil kralju, da vlade ni sestavil, naj jo sestavlja Pašić. V tej nejasnosti so se zopet začela posvetovanja pri kralju. Zoklican je bil tudi Pašić, ki je šel, a se je vrnil precej razburjen. Zvečer je prišel k Pašiću dvorni minister Janković in je prinesel kraljevo sporočilo, ki je Pašića razburilo do skrajnosti. Nasled česar je padel v nezavest, ga je zadela kap in je kmalu izdihnil. Smrt Pašićeva je ustavila nadaljna bojna, ki so se pa pretekli ponedeljek zopet obnovila. Torej smo bili ob času smrti največjega jugoslovanskega politika brez vlade.

Radić se na potu. Pravzaprav se je Radić razveselil smrti Pašićeve, ker je bil ta zadnji čas njegov največji in najnevarnejši nasprotnik. Vendar pa se Radiću tudi zdaj ne bo dobro godilo. Kajti tudi on je nemalo vzrok, da je zadnja vlada padla. Nihče noče prave zveze z njim, ko pa vsaki dan drugače govori in dela. V sedanjem položaju še ima pač toliko vpliva, ko še šteje nekaj poslancev. Po novih volitvah pa bo njegova zvezda zatoni. Hrvaški narod se bo oddahnil in bo prišel do svojih pravic, ki mu jih Radić s svojo vrtloglavostjo ni znal priboriti.

Na volitve? Politični položaj je tako zamotan, da so nekateri mnenja, naj bi se izvršile nove volitve. Te bi seveda zavrele delo za redni proračun, začeli bi z novimi dvanaestimi in naše gospodarstvo bi šlo še bolj navzdol. Dr. Korošec je pri zadnjem razgovoru s kraljem pravilno povedal: Treba je poštenosti in odločnosti, pa se bi v nekaj mesecih napravil red!

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija in Francija se vedno bolj grdo gledata. Italija je malo jezna, ker se je Francija odločno postavila na stališče naše države in ne pripusti, da bi Italija tako samovoljno korakala na Balkan. Na meji med obema državama so se izvršile velike vojaške priprave — za vsak slučaj. Italijana je pa rado strah, zato je že malo popustil. Vendar je treba pred njim velike opreznosti.

V Rumuniji imajo na dvoru velike homatije, ki najbrže ne bodo imele dobrega konca. Kralj Ferdinand odpotuje na Francosko, kraljica je prišla domov. Pravoslavni škofovski zbor jo je zaradi njenega življenja javno obsodil. Prestolonaslednik ne sme domov, pač pa živi ločen od svoje žene v Parizu. Z njegovo drugo ženo je kraljica Marija imela hud nastop. Politiki ves ta položaj izrabljajo vsak po svoje, narod pa trpi, zelo trpi, a ni več čisto tiho. Politične razmere so torej precej težke.

Na Češkem je kmalu prišlo do sporazuma med Slovaki in Čehi. Slovaki-avtonomisti so že po večini dosegli, kar so vstrajno zahtevali. Država je zdaj še bolj trdna in ugledna.

Na Poljskem ne gre Pilsudskemu vse tako gladko, kot je mislil. Proti njemu, njegovi vladi in njegovim načrtom je naenkrat vstala oljska fašistična (nasilna) organizacija, ki se imenuje »velikopoljski tabor«. Ker bo v državnem proračunu primanjkljaj in ker je zunanja politika bila brez večjih uspehov, je sedanja vlada v nevarnosti.

Rusija in druge države. Ruski minister za zunanjo državno politiko je prišel te dni v Berlin in je tam dal objaviti, v kakšnem razmerju da je Rusija do drugih držav. Z Anglijo si je še v hudem nasprotju, med Poljsko in Rusijo še ni dobrega razmerja, pač pa so trdni in dobri odnosi med Rusijo in Nemčijo in Francijo. Za Društvo narodov se Rusija ne zanima, ker ne verjame njegovi iskrenosti. Pač pa ima Rusija zelo ugodne zveze z državami na vzhodu, s Turčijo, Perzijo, tudi s Kitajsko. Za balkanske države je imel Čičerin opomin, ki ga je pa naslovil le na Rumunijo. Rusija je danes že toliko urejena, da bo stopila med odločujoče države v Evropi. Ali bo naši državi tako dobra tetka kot je bila nekdanja Rusija nekdanji Srbiji, se pač še ne ve.

Tabor je postal čisto drugačen. Vojščaki, ki so bili že poslikani in oboroženi, so stali tako mirno, kakor bi se nič ne bilo zgodilo. Zato pa so ženske pričele prihajati iz koč. Nekateri so nosile svoje dragocenosti, druge svoje otroke, starce in bolnike v bližnji gozd. Tudi Tamenund je odšel tja, ko se je bil na kratko, a ganljivo poslovil od Unkasa, kakor od izgubljenega, a zopet najdenega sina. Tudi Heyward je odpeljal Elizao na varen kraj in potem poiskal Sokola.

Sokol je pravkar zadovoljno ogledoval vojščake, ki so hoteli iti z Unkasom na boj. Nekemu indijanskemu dečku je naročil, naj gre na kraj, ki mu ga je natanko opisal, po njegovo in Unkasovo puško, ki sta jih bila tam skrila, predno sta šla v delavarski tabor.

Deček je bil ponosen in srečen, da je vreden takega zaupanja. Meni nič tebi nič je počasi korakal čez jaso proti gozdu, da bi ne vzbudil sumnje, ako bi sovražniki prežali v gozdu. Ko je stopil v gozd, je legel na tla in se kakor kača plazil proti zaznamovanemu kraju. Kmalu je našel skrito orožje ter se zopet prikazal, v vsaki roki držeč po eno puško. Kar so ga noge mogle nesti, je tekla proti taboru.

Že je z neverjetno spretnostjo plezal po skalah, kjer je bila na vrhu vas, ko je iz gozda sem počila puška in takoj za njo druga. Deček je zaničljivo kričnil in takoj nato z zmagovitim obrazom kot ponosen osvojevalec stekel k Sokolu.

Sokol je vesel pograbil svoj zveromir in ga natančno pregledal, če ni kaj poškodovan. Potem pa je ljubeznivo vprašal dečka, če ni ranjen. Deček pa mu je ponosno pogledal v obraz in mu ni niti odgovoril.

»Že vidim, da si jo dobil v roko!« je rekel lovec, ko si je bil dečka natančneje ogledal. »Sicer pa ni sila, samo v meso si zadet. Zgodaj si se pričel učiti za vojščaka. Priden deček si, sloveč poglavar še postaneš.«

Deček je odhitel, ponosen na kri, ki mu je tekla iz rane. Ko je prišel do svojih vrstnikov, so ga vsi občudovali in ga zavdali. —

S tistima dvema streloma so bili Huronec izdali svoje skrivališče v gozdu. Odsla je četa Delavarov, da jih prepode.

(Dalje prihodnjič.)

Društvo narodov zboruje v mestu Ženevi. Za to zasedanje je vladalo veliko zanimanje, ker je Italija ostala blamirana, ko je napovedala važen sestanek zunanjih ministrov drugih držav pri Mussoliniju. A ta sestanek je izostal. Pogajanja se vršijo, da bi pri tem zborovanju prišlo do kakih sklepov glede razorožitve, ker je najhujša pi-javka vseh držav ravno ta neprestana orožitev. Nadalje se hočejo urediti razmere na meji med Francijo in Nemčijo, kar je tudi zelo kočljivo vprašanje in bo težko prišlo do kakih vspehov.

Kaj je novega?

Slovenec, Slovenka! Gospodar, gospodinja, ki še nisi zatajil, zatajila svojega materinega jezika, ki še veruješ v zdravo, ustvarjajočo silo slovenskega naroda, glej, da bo do v vsaki družini knjige Mohorjeve družbe, te prve učiteljice slovenskega naroda, ki je od vsega početka vzbujala in utrjevala v njem versko in narodno zavest! Glej, da bo v vsaki družini političen list, ki se neustrašeno bori za načela in ideje slovenskega naroda! Neki nemški pisatelj pravi: »Narod ima časopisje, ki ga zasluži. A tudi svoj pogin bo sam zaslužil, če bo njegova duševna hrana brezversko nemoralno časopisje.« Slovenski narod pa hoče živeti! Zato bo s svojo življenjsko silo preprečil nadvlado umazanega, brezvestnega in brezverskega tiska, ki dan za dnem sramoti in žali, kar je slovenskemu narodu najsvetejšega in najdražjega — njegovo vero in njegov jezik!

Gospode poročevalce krajevnih organizacij Slovenske Ljudske Stranke prosimo, da blagovolijo doposlani jim izdvoje koledarjev Jugoslovanske kmečke zveze čimprej razpečati in nam izkupiček nemudoma nakazati. Kjer pa koledarčkov nikakor ne bi mogli razpečati, nam jih naj takoj vrnejo, da zamoremo ustreči naročnikom. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Naročnikom koledarjev Jugoslovanske kmečke zveze sporočamo, da so nam koledarji pošli. Ako nam jih krajevne organizacije, ki so jih prejele morebiti kaj odveč, vrnejo, bomo po možnosti naročnikom ustregli. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Ekspozitura Delavske zbornice v Mariboru se je pre-seilla iz svojih dosedanjih prostorov v poslopje Okrožnega urada na Rotovškem trgu. Za stranke je tajništvo na razpolago dnevno od 3. do 6. ure popoldne. Pozivamo vse delavske organizacije in organizacije nameščencev, da se v slučaju sporov, mezdnih gibanj, kakor tudi v slučaju slabega ravnanja z delavci in nameščenci obračajo vedno na ekspozituro Delavske zbornice. Tajništvo vodi bivši strokovni tajnik g. Čeh. V najhujših slučajih se lahko zgledajo stranke tudi popoldne pri šefu Borze dela, ki ima svoj urad istotam.

Nova čitalnica v Mariboru. Delavska zbornica, ekspozitura v Mariboru, je te dni otvorila novo čitalnico v svojih tajniških prostorih na Rotovškem trgu. V čitalnici so na razpolago slovenski, hrvaški, srbski in inozemski dnevniki in vse pomembnejše slovenske in inozemske social-nopolitične revije. Čitalnica je odprta dnevno od 6. do 9. ure zvečer. Vstop je vsakomur prost. Priporočamo jo prav posebno vsem organiziranim delavcem in nameščencem, ki imajo sedaj priliko črpati svoje znanje iz teh važnih in potrebnih revij.

Viničarsko zborovanje v Ljutomeru. Poseben stan v naših vinorodnih krajih je viničarski, ki pa do zadnjih časov ni imel posebnega strokovnega gibanja in tudi ne posebne stanovske zavesti in stanovskega varstva. Ker pa se družabni red vedno bolj jasno začrtuje ločeno po stanovih, so začeli tudi viničarji stanovsko strokovno gibanje. K temu jih je prisilil tudi težak gospodarski položaj, v katerem se po večini vsi viničarji, posebno še oni v graščinskih vinogradih, nahajajo. Da bi se mogle določiti nove smernice za nadaljnje stanovsko strokovno gibanje, je bil sklican za 7. in 8. decembra t. l. kongres viničarjev v Ljutomero. Prvega dneva so se udeležili kongresa posamezni delegatje, katerih se je zbralo v dvorani Katoliškega doma do 100. Kongresu je predsedoval tov. Geč. Prvi je referiral duševni vodja viničarskega gibanja tov. Rozman od Sv. Miklavža. Razložil je težak položaj viničarskega stanu s posebnim ozirom na delo, delovni čas, za slučaj bolezni, starosti in smrti. Povdarjal je tudi, da je za viničarja veliko moralno zlo, ko mora marsikje slabo pijačo sprejemati mesto denarja za plačilo. Njegovo izčrpano poročilo so vsi navzoči odobraval. Nato je v imenu Jugoslovanske strok-me zveze referiral g. S. iz Maribora o zahtevah viničarskega stanu, ki se nanašajo predvsem na gmočno zboljša-

nje, na zavarovanje za bolezen in starost, na strokovno iz-obrazoo, za katero se naj zopet uvedejo viničarske šole, na ureditev delovnega časa in drugo. Predvsem pa se je zahtevalo, naj se čimprej uzakoni »Viničarski red«, ki že več let leži v Belgradu in čaka na rešitev. Prvi dan kongresa viničarjev je pokazal, da je gibanje resno in stvarno. Na kongres pa niso mogli priti prvi dan tovarši iz Ljubljane, ker se je vlak pri Litiji nekaj ponesrečil. Pač pa so prišli zvečer. Viničarji so jih pričakovali na družabnem sestanku, ki se je vršil v gostilni Strasser, kjer je sviral in pel glasbeni viničarski krožek od Sv. Miklavža. Drugi dan se je ob 8. uri vršila skupna služba božja, nato pa se je izvajal program v dvorani Katoliškega doma, kjer so se obravnavale tehtne organizatorične zadeve. Celotno viničarsko stanovsko strokovno gibanje se vrši pod vplivom krščanskega socializma, zato je upati, da se bo to vprašanje, ki je vsak dan bolj pereče, rešilo za obe strani pravično in uvidevno, k čemur naj tudi ta prvi kongres pripomore! Zbor je sprejel tudi razne sklepe, ki zahtevajo socialno zavarovanje in zaščito, da se uzakoni viničarski red, da se obnovijo viničarske šole, da se ustanovi posredovalnica viničarskih služb in druge.

Okrožni agrarni urad v Mariboru se je preselil iz dosedanjih prostorov iz Koroške ceste 19 v Strossmajerjevo ulico 6.

V pretepu obstreljen. V mariborsko bolnico je bil te dni sprejet kmetski fant Ivan Lampel, kateremu so v lhoti v Slov. goricah v fantovskem pretepu prestrelili obe nogi. Lampel se je v družbi nekaterih fantov sprl z Ivanom Korošcem z Zagajškega vrha. Nastal je pretep, v katerem je Korošec potegnil samokres ter ustrelil proti Lamplu. Zadel ga je v nogo. Kroglja mu je prebila koleno na levi nogi ter mu občila v desnem kolenu.

Težka rešitev gotove smrti. Od Sv. Janža na Dravskem poljunam poročajo: Ob zadnji večji poplavi Drave, ki jo nosila s seboj veliko lesa, so se spustili trije možje les lovit. Pri tem delu pa jih je valovje zaneslo v sredo Drave, v valovje na mestu regulacijskega zidu, od katerem raste tudi razno grmičevje in drevje. Ko so valovi čoln pod njimi pogoltnili, so vsi trije možje v skoku planili na zid in se obdržali na vejevju. Za enkrat so ušli smrti, vendar jim je še vedno pretela. Začeli so klicati na pomoč, najbližja vas je od brega oddaljena 1 km. Nesreča se je zgodila dopoldne, a do večera še ni bilo nobene rešitve. Nevarnost je bila, da možje v mrazu otrpnejo in padejo v valove. Ker jih zvečer ni bilo domov, so se domačini začeli bati, da se je zgodila nesreča. Iskali so po vasi pogumnih mož in fantov, da bi šli reševati ponesrečence. Končno so se odločili možje in odšli pod vodstvom neustrašenega veslača, posestnika Frica iz Starš, na rešilno delo v temno noč. Ponesrečenci niso več klicali na pomoč in se niso več odzvali klicanju rešiteljev. Le srečnemu slučaju je pripisati, da so prišli rešitelji s čolnom v bližino 50 m in so zaslišali obupajoče vzdih. Z največjo previdnostjo se je končno posrečilo spraviti jih v čoln in se po trudapolnem delu, ki je skoraj zahtevalo življenje vseh, vrniti na breg.

Okrajna cesta Sv. Peter—Ložane. Poslanec F. Žebot nam poroča iz Beograda, da je ministrstvo za zgradbe dobilo načrte za novo okrajno cesto, ki bo vezala Maribor preko Sv. Petra s Sv. Lenartom.

Dva ponesrečena splava. Splavarje iz Dravske doline dohiteva letos ena nesreča za drugo. Po dolgotrajnih za-držkih zadnje povodnji se je začel po Dravi zopet promet s splavi. V petek jutraj sta odpeljala iz Maribora dva velika splava. Ker si je izbrala Drava radi zadnje povodnji čisto nov in drugi glavni tok, je zavezil prvi splav pod krmarjem Šarmanom na nasipino pri St. Janžu na Dravskem polju. Še danes, v pondeljek, se ni posrečilo ta splav poriniti nazaj v glavni tok. — Drugi splav se je izognil nasipini pri St. Janžu, a je zadel pod krmarjem Vrčkom v petek ob pol enih popoldne s tako silo ob kozo glavnega mosta v Ptuj, da se je popolnoma razbil. Pet splavarjev si je komaj rešilo golo življenje, ostanki razbitega splava pa so odplavali z jedili in pijačo vred proti Varazdinu. Z razbitjem tega splava je uničenih dobrih pet vagonov stavbnega lesa.

Od avtomobila povožen. Ko so na praznik Brezmadežne ljudje odhajali od pozne sv. maše v minoritski cerkvi v Ptuj, je pridrvel po Panonski ulici vojaški avtomobil, ki je zavil pri Ornigu v Miklošičevo ulico, a ker je tam oster ovinek, je povozil nekaj ljudi, ki so šli po trotoarju ob Metzlerjevi hiši. Nastala je grozna zmešnjava in vpitje ubogih povoženih žrtev. Težko je bila poškodovana gđ. T. Brenčičeva, hči g. Franca Brenčič, posestnika v Zabjaku, dve drugi pa sta manj poškodovani. Brenčičevo so takoj spravili k zdravniku, nato pa v ptujsko bolnišnico. Mestni občinski svet je že v predzadnji seji grajal prehitre vožnje

avtomobilov po mestu in zahteval strogo policijsko nadziranje. Prehitre vožnje se morajo kratkoma prepovedati, ker v Ptuj ni širokih ulic kot v drugih mestih.

Nova trgovina. S 1. decembrom se je otvorila pri Sv. Trojici v Halozah nova trgovina z mešanim blagom v novi minoritski vili. Smo si je že silno želeli, ker smo morali dozdaj hoditi v trgovine v Podlehnik, kar je bilo težavno ob slabem vremenu in ob velikem deževju sploh nemogoče radi narasle vode. Pogrešamo še poštnega nabiralnika, ker moramo z vsako kartico leteti pol ure na pošto.

Predzna tatvina. V nedeljo med prvim sv. opravilom je bilo vlomljeno od kuhinske strani v stanovanje Ane Požar pri Sv. Trojici v Halozah. Po ljudskem pregovoru: Tata ne išči daleč od sebe, so orožniki takoj izsledili tata v osebi 18letnega gostilničarskega sina Viktorja Satterja. Ta je tatvino priznal, stariši so povrnili ukradenih 800 D. Okradena Požar je odnehala od sodnega postopka radi lju bega miru med sosedmi in v upanju, da se bo mladi nepoštenjak poboljšal. Če se le bo!

Društveni dom pri Sv. Trojici v Halozah. Zadnjih 14 dni so vsi farani brez izjeme pridno vozili material za novi Društveni dom. Vse je že pripravljeno na Ančkenem gričku, tudi fundament že cementiran, do Božiča bi bilo že vse pod streho, pa sneg nam je naenkrat zastavil delo. Ko bo zopet solnce zasijalo in pele trobentice, se bo iz tal začela vzdigovati mogočna stavba Društvenega doma.

Sprememba posesti. Writzlavo posestvo s parno žago vred pri Sv. Trojici v Halozah je kupil neki tujec iz Švice. Rodbina Writzl se preseli v Maribor. Škoda, ker so jo ljudje spoštovali in radi imeli in mnogo zaslužili na žagi in v gozdu. Zdj bo veliko delavcev brez dela.

Ukradena krava. V Lembergu pri Polčianah so dne 7. t. m. zvečer ob 6. uri ukradli neznani tatovi kravo posestnika Antona Kampuš. Krava je rudečelisasta, z dolgo liso na glavi in že visoko breja. Kdor bi o ukradeni kravi kaj vedel, naj prijavi posestniku Antonu Kampuš, trg Lemberg.

Slovenija ima zopet eno mesto in en trg več. Kralj je s posebnim ukazom povzdignil dosedanjí trg Tržič na Gorenjskem v mesto. Novo mesto Tržič leži v Karavankah na Gorenjskem v bližini koroške meje ter šteje okrog 3000 prebivalcev. Z istim ukazom so bile povzdignjene Trbovlje v trg.

Pod vešalami pomiloščen! Dne 10. t. m. bi se morala v Ljubljani izvršiti justifikacija na smrt obsojenega Janeza Jarca iz Vaš pri Medvodah. Jarc je bil obsojen na smrt radi umora svoje ljubice Angele Kopač, katero je ubil v hlevu njenega očeta dne 21. novembra 1925. Jarc je zločin dosledno tajil, toda dokazi so bili taki, da je bila na njihovi podlagi izrečena smrtna obsodba. Prošnjo za pomiloščenje je vrhovno sodišče odbilo in dne 9. t. m. so Jarca javili, da bo naslednjega dne obešen. Vsega obupanega so obsojenca spravili v posebno celico, kjer prebijejo na smrt obsojeni poslednjo noč, ter so mu postregli, kakor običajno z boljšo hrano in vinom. V Ljubljano je dospel tudi krvnik Mausner s svojim pomočnikom in na predvečer justifikacije sta postavila na dvorišču sodne palače vešala. Med tem se je vršil pravi boj občinstva za vstopnico, vse je hotelo videti, kako bo Jarc obešen. Sodišče je izdalo 200 vstopnic. Obsojenec se je med tem spovedal ter udano pričakoval izvršitev obsodbe. Njegov odvetnik pa ni miroval. Poslal je kralju nujen brzojav s prošnjo, da naj Jarca pomilosti. Brzojav je imel uspeh, prošnjo je kralj uslišal in ob pol 9. uri zvečer je prispela na sodišče iz Beograda brzojavka, da se mora izvršitev smrtni kazni preložiti, ker sledi pismeno pomiloščenje. Kralj je izpremenil Jarca smrtno kazen v 20letno ječo. Obsojencu so takoj javili srečno vest. Bil je popolnoma iznenaden ter se je tresel od veselja.

Opozarjamo vse, ki so prejeli srečke loterije Katoliškega prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gofami, da srečke najkasneje v 14 dneh plačajo! Oni pa, kateri srečke ne želijo obdržati in jih nočejo tudi drugim ponuditi, naj srečke nemudoma vrnejo, da se zamore s srečkami drugim postreči. Da ne bode nepotrebnih opominov, naj vsak, ki je te srečke prejel, iste plača, ali pa vrne. Žrebanje se bo vršilo takoj, kakor hitro bodo srečke plačane. Skrbite tedaj, da v tej zadevi potrebno ukrenete. Dan žrebanja in seznam izžrebanih števil bode pravočasno prinesel »Slovenski Gospodar«.

Zadnje železniške nesreče v naši državi. Minuli teden je bil zopet teden železniških nesreč v Jugoslaviji. Poleg onih nezgod in neprilik, ki jih je povzročil v našem železniškem prometu prvi sneg, je beležiti še celo vrsto drugih nesreč. Na progi Zagreb—Beograd, kjer so imeli vlaki ra-

Naša društva.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Katoliško bralno in gospodarsko društvo ima v nedeljo, dne 19. decembra po večernicah v Društvenem domu svoj redni letni občni zbor. — Člani, članice, odzovite se polnoštevilno; vabljeni tudi prijatelji društva. — Bog živi! Odbor.

Telovadno društvo Orel v Slov. Bistrici je priredilo v nedeljo, dne 5. decembra v prostorih hotela Neuhold Miklavžev večer. Popoldne ob 15. uri je bil nastop Miklavža s spremstvom za orlovsko in drugo našo mladino. Bogato obdarovanih je bilo okoli 250 otrok. Zvečer se je vršil Miklavžev večer za odrasle. Vsi lokali hotela so bili polni. Na sporedu je bila burka »Vse našee, Miklavžev govor, obdarovanje odraslih, deklamacije, pev-ske, tamburaške in druge zabavne točke. Na prireditvi so gostje, ki so bili vsi židane volje, darovali za društvo in v prid zgradbi Katoliškega doma lepe vsote. Vsem udeležencem in zlasti še darovalcem lepih darov izreka društvo tem potom najiskrenejšo zahvalo! — Prihodnjo nedeljo, dne 19. t. m., ob 3. uri popoldne pa priredi društvo telovadno akademijo v dvorani okrajne hraničnice z zelo pestrim vsprejemom. Ker namerava biti prireditelj zelo zanimiva in lepa, vabimo na njo vse prijatelje orlovske misli iz mesta in okolice! Na svidenje! Bog živi.

Sv. Jernej pri Ločah. Tukajšnja dekliska Marijina družba priredi prihodnjo nedeljo, dne 19. t. m. po večernicah v šoli ganljivo igr »V šoli križa« z eno deklamacijo. Vsi prijatelji nedolžne zabave so srčno vabljeni. Vstopnina je nizka.

Središče. Tl. Ivan, kaj pa boste letos na Štefanovo igrali v Društvenem domu? — Kaj še ne veš? »Veroniko Deseničec!« — Seveda, pa še kako. To je krasna tragedija v petih dejanjih in nas povede v življenje oholih, časti in premoženja lakomnih

celjskih grofov. V resnici je vredna, da prideš k uprizoritvi te zanimive zgodovinske igre. — Veš, da pridem, ko pa že s takim brepenenjem pričakujem igre, posebno, če se spomnim lanske bo-žične igre: »Martin Krpan«. Tista mi pač ne more iz spmina in mi daje poved za posel vaših prireditelj. — Vstopnina je: 8, 6 in 4 Din. Preprodaja vstopnic od 19. XII. naprej pri g. Rudolfu Lukaciu. — Ah, kaj! Vstopnina je tako malenkostna za tako užitek-polu večer. Na take prireditve bi šel vsako nedeljo. — Potem pa še pridni na ponovitve dne 2. januarja 1927. Začetek vsakikrat ob 6. uri zvečer. Za prijetno zabavo med odmori bo skrbel društveni tamburaški zbor, za lačne želodce pa bo pripravljeno pečivo in malinovec. — Torej na veselo svidenje. — Bog živi!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Kakor je bilo že objavljeno, se vrši veličastna igra v 10 dejanjih »Quo vadis« dne 26. decembra 1926, dne 2. in 6. januarja 1927, takoj po večernicah v Slomškovi dvorani. Da bo prireditelj lepo izpadla, se bo vršila pri popolni električni razsvetljavi in na precej prenovljenem odru. — Cenjenemu občinstvu bi priporočali, da si udeležbo precej razdeli, da ne bo naenkrat prevelik naval. Kdor želi imeti rezervirane vstopnice, naj javi gospodu Antonu Brumen v Križevcih, in sicer proti predplačilu. Pridite torej vsi!

Mala Nedelja. Potovalni kino Ferdo Kosi priredi na Štefanovo dne 26. decembra v Društvenem domu zanimivo kinopredstavo »Meksikanski razbojnik« in burko »Nap in Velly«. Prva predstava takoj po večernicah, točno ob 3. uri. Druge predstave točno ob pol 7. uri zvečer. Vabijo se vsi od blizu in daleč k obilni udeležbi.

Videm pri Krškem. Tukajšnje Prosvetno društvo je imelo preteklo nedeljo, dne 5. decembra t. l. v Krškem svojo prvo prireditelj dr. Janezu Ev. Kreku. Za uvod nam je gospod kaplan Zalar v kratkem in jedrnatem govoru naslikal moža, ki nam je vzor vztrajnega in požrtvovalnega dela za narod na prosvetnem,

gospodarskem in političnem polju. Govoru sta sledili dve deklamaciji, Krekova »Mladim dnem« in Pregljeva »Dr. Janezu Ev. Kreku«. Nato so videmski fantje igrali Krekovo ljudsko igro »Pravica se je izkazala«. Igra je priprosta, lahkomljiva in polna duhovitega humorja. Fantje, ki so razen enega vsi prvič nastopili na odru, so igrali naravnost izborna. Kaj takega pri prvem nastopu nismo pričakovali. Želimo jim samo, da bi vztrajali in se marljivo vadili dalje in dosegli bodo pod vodstvom mladega gospoda kaplana še zelo lepe uspehe. Zal, da je slabo vreme preprečilo številnejšo udeležbo občinstva. Fantje, le korajžno naprej! Želimo vas zopet kmalu videti na odru. — Dobravski.

V vsako hišo, Slovenski Gospodar!

Naročnina za leto 1927 znaša:

za celo leto 32 Din,
za pol leta 16 Din,
za četrt leta 8 Din.

Naročite po dopisnici, zahtevajte položnice, pri-pripišite pri naročilu: dosedanjí (star) ali nov naročnik!

Ta teden pa moramo nekaj storiti za razširjenje »Slovenskega Gospodarja«!